

Podizanje svijesti, odnos s javnošću, uloga nevladinih organizacija i odnos do međunarodne zajednice

**LEAP KAO INSTRUMENT ZA LOKALNI
RAZVOJ I OKOLINSKO UPRAVLJANJE**

1

LEAP kao instrument za lokalni razvoj i okolinsko upravljanje

**Podizanje svijesti, odnos s javnošću, uloga
nevladinih organizacija i odnos do međunarodne
zajednice**

**Pripremio: Marko Cacanovski - VIKOS
Banja Luka, Jahorina, Mostar, Tuzla 2006. godine**

2

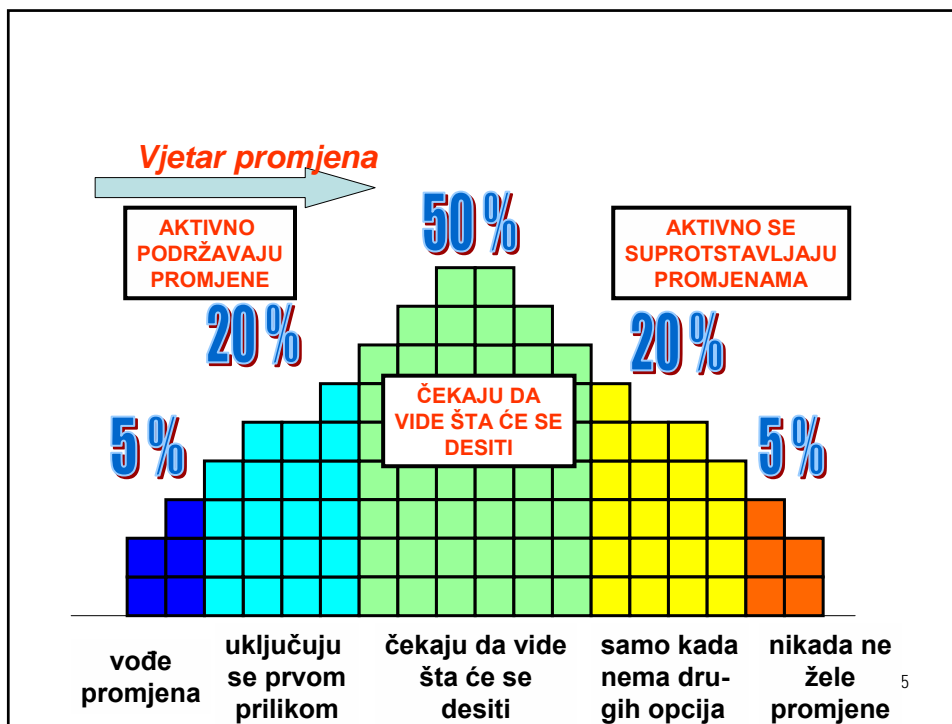
PODIZANJE SVIJESTI

- Aktivno uključivanje obrazovanja, NVO-a koje se bave životnom sredinom i potrošačima, sindikata i profesionalnih društava, novinara i medija, može imati ključnu važnost za proces zajedničkog oblikovanja i podizanja stupnja svijesti, motiviranja i uključivanja pojedinaca/javnosti u proces održivoga razvoja te za zastupanje javnih interesa i brige za životnu sredinu.

3

- Odlučivanja o pitanjima okoliša nisu ona DA ili NE već ILI – ILI:
- Pitanje da li će se izgraditi odlagalište otpada ili ne **je krivo**. Pravo pitanje glasi da li će odlagalište biti tu, negdje drugdje ili će otpad završavati kao sada svugdje oko nas.
- Da li izgraditi hidro-elektranu ili ne? Ako ne, da li izgraditi termoelektranu? Ako ne niti nju, onda nuklearnu elektranu? Možda se svega možemo odreći i živjeti skromnije, pomalo i u mraku?

4

ŠTO JE TO JAVNOST?

Javnost predstavljaju pojedinci i pojedine zainteresirane grupe i organizacije (NVO, administracija, gospodarstvo ili ekonomija...pa i dio međunarodne zajednice).

Javnost treba uključiti u donošenje odluka o okolišu, i to od početnih faza, do izrade projekta i njihove realizacije a to znači:

Informiranje javnosti o svim aktivnostima (spremnosti da se donese donese odluka, o donesenoj odluci, o pripremama programa...) za izradu LEAPa

Javno mišljenje, prijedlozi i informacije potrebne za izradu i spremnost javnosti da preuzme dio obaveza u procesu

Aktivno učešće javnosti u razvoju i implementaciji LEAPa

7

ZAŠTO UKLUČITI JAVNOST?

- Uključivanje javnosti je temeljni cilj u rješavanju okolišnih problema – to je ključ uspjeha u implementaciji LEAPa
- Članovi zajednice su izvor informacija, kreativna energija
- Obrazovana i aktivno uključena javnost pomaže oko usvajanja LEAPa i prihvaćanja kao “vlasništva”

8

KAKO UKLJUČITI JAVNOST?

Uključivanje medija

Uključivanje javnosti: (tribine, ankete...)

Uključivanje učenika/mladih

Koalicija različitih NVOa

Novine, brošure, plakati, izvještaji...

Javne tribine, radionice i sastanci oko važnih pitanja u projektu

Uključivanje pripadnika javnosti u projektne odbore

9

KOGA SVAKAKO TREBA UKLJUČITI?

- Svi koji su uskoj sprezi sa problemima iz oblasti okoliša
- Svi oni na koje bi se moglo uticati
- Animirati sve one koji mogu pomoći ili odmoći u razvoju i implementaciji LEAPa

10

DOPRINOS JAVNOSTI

- Organi vlasti

Odriču se i prenose dio ovlasti na partnere u procesu

Uključuju građanstvo u proces

Obavještavaju javnost o potrebi donošenja odluka i iz koje oblasti

Transparentnošću omogućuju uključenje javnosti u ranoj fazi donošenja odluke

11

- Privredne organizacije

Ponašaju se transparentno u donošenju odluka koje su u vezi sa širim okruženjem (postupak proizvodnje nepovoljnim za okolinu, ulaganje u zaštitu okoliša, što je trenutni teret za privrednu organizaciju ali na duzi rok je dobar poslovni potez.

12

- **Nevladin sektor**
- Djeluju u svrhu općeg interesa bez skrivene pozadine
- Učestvuje u kreiranju i donošenju odluka pa i u izvršenju i kontroli istih
- Brojno članstvo ima ulogu neposredne primjene odluke i promocije kod građana, isticanjem pozitivnih efekata za širi društveni plan

13

TEHNIKE UČEŠĆA JAVNOSTI

Tehnika zavisi od: odluke koja se donosi i da li se odnosi na lokalni ili nacionalni nivo

Osiguravanje adekvatnih informacija i njihovog
Protok informacija

Javni istupi, protesti, tribine, nastupi pred medijima, ANKETA

14

ULOGA OBRAZOVANJA

- Obrazovni procesi imaju nekoliko bitnih uloga:
- moraju preuzeti vodeću ulogu u podizanje svijesti u društvu o potrebi uvođenja održivog razvoja i to od vrtića do obuke građana
- Školovati kadrove koji će moći ispunjavati obaveze iz područja održivog razvoja.

15

- Obrazovanje mora pomoći u podizanju svijesti na način da se afirmira pristup “ili – ili” i nađu rješenja koja su najbolja i za pojedince i za društvo.
- Malo tko, tko danas sudjeluje u obrazovanju (a vrijedi načelno i za sve druge struke) u svom školskom procesu imao prilike da se upozna s principima održivog razvoja, zbog toga je učenje onih koji uče druge bitan dio procesa podizanja svijesti u društvu

16

NVO

- NVO-e imaju izuzetno važnu ulogu u promoviranju održivog razvoja i izgradnje civilnog društva
- Zbog materijalnih prilika ali i organizacije društva, često su NVO-e “protivnici” službenih politika umjesto da budu sastavni dio procesa odlučivanja
- “Uprava” često ne radi niti ono što može”, a “Zelini” bi često htjeli nemoguće

17

- Država bi morala stvoriti uvjete za njihovo djelovanje, što ne mora značiti i kontrolu države nad njima
- Kao što vrijedi za druge struke i skupine, i u području NVO bilo bi potrebna edukacija u području afirmacije principa održivog razvoja
- Da je to tome tako najbolje pokazuje lakoća kojom se poneki put NVO određuju i zauzimaju samo za jednu alternativu.

18

- Često se okolinskim problemima bave grupe i pojedinci koji imaju pojačanu senzibilnost do okoline, a nisu sudjelovali u praktičnoj realizaciji projekata. Zbog toga se dešava da su prioriteti često nerealni.
- **Oni koji manje znaju o problematici društvenog gospodarstva najčešće misle da se novac «štampa», a ne da je rezultat ukupne produktivnosti/razvoja zajednice.**

19

Odnos do međunarodne zajednice

- Međunarodna zajednica, od čije pomoći će BiH u rješavanju problema zaštite okoliša itekako ovisiti u narednom periodu, u pravilu radije pomaže tj. uvijek pomaže samo one sredine koje imaju jasnu viziju i transparentne programe

20

- Konferencija - „Jačanje lokalnih kapaciteta i razvojnih programa kroz podršku izradi LEAP-a“ 21.09.2006.godine u Sarajevu potvrdila je opredjeljenje da će se prioritetno pomagati one sredine koje su same učinile prve korake

21

DRUGE MOGUĆNOSTI

- Programi za različite partnere:
 - NVO
 - Škole
 - Upravu

22